

Medborgere, og saaledes ogsaa for den store Husmandsklasse her i Landet. Særlig er jeg fuldstændig enig med ham i, at Husmandsbruget er saa forskjelligt fra andet Agerbrug her i Landet, at der er al Anledning til, at der gives Husmændene en særlig Undervisning for at sætte dem i Stand til at drive deres Løbder saa godt som muligt. Men hvis det ærede Medlem havde været noget længere her i Thinget, vilde han vide, at ikke alene jeg, men hele Thinget, jeg kan sige begge Sider af Thinget, er fuldstændig paa det Kene med, at der skal og bør gjøres en hel Del for vore Husmænd, og han vilde ogsaa vide, at der bliver gjort en hel Del, idet det ærede Medlem, hvis han havde gennemgaaet Finantslovsforslaget og fulgt dets Stjæbne i Løbet af flere Aar, vilde vide, at der er Stemning til Stede baade paa den ene og den anden Side for at gjøre Noget for Husmændene. Saa kunde han jo imidlertid sige, at der ikke desmindre vilde være Anledning her til at foreslaa noget Særligt for Husmændene, men det er virkelig en Feiltagelse af det ærede Medlem. De Skoler for Husmændene, som det ærede Medlem ønskede oprettede, kunne naturligvis oprettes af dem, der føle sig kaldede dertil eller have Gyne og Velighed dertil; der er ikke det Mindste i Veien for, at saadanne Skoler, i Henhold til Reglerne i dette Lovforslag om Understøttelse til Landbrugs-skoler i forskjellig Retning, vilde være berettigede til at faae Understøttelse netop efter den Lov, som, jeg haaber, kommer ud af dette Lovforslag. Jeg vil altsaa sige, at naar det ærede Medlem foreslaar, at Udvalget skal foranledige en ny Paragraf sat ind med særlige Bestemmelser om Husmandsskoler, er det ganske overflødig. De kunne lige saavel komme her ind under som enhver anden Skole, der underviser i Jordbrugets forskjellige Grene. Om end jeg altsaa er enig med det ærede Medlems Præmisses, kan jeg ikke følge ham i Konklusionen, nemlig i, at der skal sættes en saadan ny Paragraf ind i Loven.

H. Nielsen: Det er jo aldeles utvivlsomt, at kunde vi herigjennem gjøre Noget, der kunde hæve den danske Husmandsstand til i Virkeligheden at blide en selvstændig Stand, for at sige det kort, kunde vi

gjøre det paa samme Vis, som navnlig Gaardmandsklassen blev hævet ved, hvad der skete i Slutningen af forrige Aarhundrede, saa vilde vi have gjort den største Velgjerning, som i det Hele taget kan gjøres for vort Land og dermed ogsaa for os selv og Befolkningen. Jeg er særlig glad over de Udtalelser, der ere fremkomne fra det ærede Medlem for Randers Amts 3die Valgkreds (Bjerre), fordi jeg tror, at den Tanke, han der anslog, virkelig skal tages op; og det er heller ikke saa fuldstændig vist, som den ærede sidste Taler mente, at det Forslag, som ligger paa Bordet her i Dag, i sig rummer tilstrækkelig Gyne til at kunne imødekomme de Krav, som virkelig ere tilstede fra Husmændenes Side, og som jeg tror, bør imødekømmes, hvis vi skulle faae noget Godt i den Henseende. Sagen er den, at det, vi her hysle med, er Skoler, og det er Skolebegrebet, der gjør sig gjældende Gang efter Gang; men det, det ærede Medlem fra Randers Amts 3die Valgkreds har sigtet paa, det er mere, om man vil, Hjemmebegrebet, antager jeg. Ved Skole tænker man jo altid paa flere og tillige paa en theoretisk Undervisning, og nu kan det jo være godt, at man møder nogle flere sammen og i mange Maader godt at have en theoretisk Uddannelse; men det er ikke det, den danske Husmandsstand særlig trænger til. Ved Finantslovens 1ste Behandling gjorde jeg opmærksom paa en Ting, som jeg her vil gentage, foranlediget ved Udtalelser fra forskjellige Side. Baade de nuværende Husmænd og særlig de Unge, der voxe op og ville uddanne sig til Husmænd, gjøre det med den Forstaaelse og den Forudsetning, at de maa føre et meget intensivt Agerbrug, for at det kan være tilstrækkeligt til at leve af for Manden med Familie, for at han kan føre en Tilværelse, som kan være selvstændig og agtværdig til alle Sider; det tror jeg ikke, kan negtes. Ved disse Understøttelser, som den ærede sidste Taler henviste til, da han sagde, at man kunde oprette Husmandsskoler, som da kunde søge Understøttelse, opnaaes kun, at en Del yngre Husmandssønner kunne komme paa Skoler og faae en theoretisk Uddannelse, men den praktiske Uddannelse, som de trænge til, kunne de ikke faae derigjennem. Jeg vil derfor slutte mig til det ærede Medlem for Randers Amts 3die Valgkreds'